

JAARVERSLAG
2020

Rekenkamercommissie A2

Trude Rietveld, Karin van den Berg, Coen
Cransveld

O. Voorwoord

Met enige trots bieden we u het jaarverslag 2020 aan. 2020 was een bewogen jaar voor de samenleving. Van de lockdown in het voorjaar naar wat meer openheid in de zomer naar een nieuwe lockdown nu, met veel consequenties op de samenleving in brede zin. Een crisis met impact. Elkaar fysiek ontmoeten en samen goede, leuke en mooie dingen doen was bijna niet mogelijk. Ondanks de COVID-19 beperkingen hebben we als nieuwe rekenkamercommissie A2 toch het werk zo goed mogelijk kunnen doen. We zijn gestart met het ophalen van onderzoeksonderwerpen bij de fracties uit de gemeenteraden en hebben dit vertaald naar een onderzoeksprogramma 2020-2021.

We hebben in 2020 het gemeenschappelijke onderzoek naar Informatieveiligheid afgerond en voor elke gemeente een eigen onderzoek opgestart dat eind 2020 in afronding is. Uitdaging voor de nieuwe Rekenkamercommissie is om de verbindingen met de gemeenteraden goed te blijven maken.

Karin van den Berg
Voorzitter

I. Introductie jaarverslag

“De rekenkamer stelt elk jaar vóór 1 april een verslag op van haar werkzaamheden over het voorgaande jaar” Gemeentewet, artikel 185, lid 3; voor zowel rekenkamer als rekenkamerfunctie.

In lijn met de gemeentewet legt de rekenkamercommissie in dit jaarverslag verantwoording af over haar werkzaamheden in het jaar 2020: welke activiteiten zijn uitgevoerd, wat heeft zij daarmee bereikt en wat waren hiervan inzet en kosten? Deze informatie is bedoeld voor de raad, het college en andere geïnteresseerden, zoals inwoners en maatschappelijke organisaties.

De rekenkamercommissie doet op eigen initiatief onderzoek, maar kan ook onderzoeksvragen van de gemeenteraad honoreren. Het onderzoek is gericht op het ondersteunen van de raad in zijn rol als controleur en als kadersteller. We richten ons daarbij op de evaluatie van het gevoerde beleid, maar we voeren ook toekomstgericht onderzoek uit. Onderzoekresultaten worden vertaald in concrete conclusies en aanbevelingen.

Dit jaarverslag is een terugblik ter verantwoording, maar geen inhoudelijke samenvattingen van onderzoeken. Opzetten, uitkomsten en presentaties van onderzoek zijn te vinden via de website van de gemeenten.

II. Onderzoeksactiviteiten en resultaten

A. Afgerond: Informatieveiligheid A2 gemeenten

In maart zijn we gestart met het onderzoek naar informatieveiligheid. Voor dit onderwerp hebben we gekozen omdat het relevant is voor alle drie de gemeenten. Het onderzoek naar informatieveiligheid vond plaats bij de Gemeenschappelijk Regeling A2 en is in samenwerking met bureau Hoffmann uitgevoerd. Het doel van dit onderzoek was: Inzicht geven in de huidige staat van de informatiebeveiliging bij de A2-gemeenten en de gevolgen hiervan alsmede het formuleren van concrete verbeteracties om de informatieveiligheid te vergroten.

De centrale vraag van dit onderzoek luidde: Hebben de A2-gemeenten de informatiebeveiliging adequaat ingericht? En voldoet het systeem aan de normen van het Baseline Informatiebeveiliging Overheid? Er is gekeken naar de beleidskaders rondom informatieveiligheid en de uitvoering daarvan. De rekenkamercommissie keek naar de menselijke kant, de bewustwording van de mensen werd getest door een phishing mail en mystery guest bezoeken. De technische kant is onderzocht door diverse testen (externe en interne pentest, pentest van de werkplek en een pentest van WiFi-Netwerk).

Conclusies:

De structuur van informatieveiligheid is op orde. Er kunnen nog wel technische verbeteringen worden doorgevoerd en aandacht voor het onderwerp voor medewerkers blijft belangrijk. Ook kan de rol van de raad nog scherper.

Het rapport is in 2020 aangeboden aan de drie gemeenteraden.

B. Afgerond in 2020: Startersbeleid Valkenswaard

In 2020 heeft de rekenkamercommissie het onderzoek naar het beleid rondom starters op de woningmarkt in Valkenswaard afgerond. Het bestuurlijk wederhoor zal in 2021 plaatsvinden en dan wordt het rapport aan de gemeenteraad aangeboden.

In het rapport is duidelijkheid gegeven in de effectiviteit van het beleid van de gemeente Valkenswaard voor starters op de woningmarkt en in hoeverre het beleid voor starters geresulteerd heeft in kansen op de woningmarkt. Het onderzoek richtte zich op alle typen starters, ongeacht leeftijd, inkomen en huishoudenssamenstelling, op de huur- en koopmarkt en op alle mogelijke beleidsinstrumenten. De onderzoeksvragen waren gericht op het geformuleerde beleid, de gekozen instrumenten en de behaalde resultaten in de gemeente in de periode 2014-2020 en de betrokkenheid van de raad hierbij.

Het onderzoek is uitgevoerd in de maanden mei-december op basis van enerzijds uitgebreide deskresearch en anderzijds interviews met de portefeuillehouder, betrokken medewerkers, externe partners en diverse externe actoren. Door middel van enquêtes zowel bij de doelgroep Starters als onder de gemeenteraad is veel informatie verkregen.

De conclusie is dat de huidige aanpak zijn vruchten blijkt af te werpen. Er zijn per jaar zo'n 98 tot 170 woningen bijgebouwd terwijl dat in de jaren voor 2015 gemiddeld slechts 77 woningen waren. De krimp van de bevolking heeft in 2015 een omslag gemaakt naar groei en ook het aantal jongeren in de gemeente is gegroeid. In vergelijking met andere gemeenten doet de gemeente Valkenswaard het goed. Valkenswaard heeft een relatief grote woningvoorraad met een WOZ waarde onder de €215.000 en een relatief hoog percentage starters dat in een woning met een WOZ waarde onder €215.000 woont. Hierbij gaat het vooral om corporatiewoningen. Ook heeft Valkenswaard een relatief groot aanbod huurwoningen en relatief veel nieuwbouw gerealiseerd vergeleken met de andere gemeenten. De afgelopen jaren is de woningmarkt sterk aan veranderingen onderhevig. Grond is schaars en daardoor duur. Daarbovenop worden steeds meer kwaliteits- en duurzaamheidseisen gesteld aan nieuwbouwwoningen. Hierdoor is het heel lastig om betaalbare woningen voor starters te realiseren. Ook de prijzen van bestaande woningen zijn sinds 2016 enorm gestegen en stijgen nog steeds. Daardoor is het in de huidige woningmarkt lastig om woningen duurzaam beschikbaar te houden voor starters. De aanbevelingen zijn dan ook dat de gemeenteraad continu de zorg blijft dragen en de kaders schept en middelen beschikbaar stelt om het huidige beleid en de huidige aanpak te continueren. Voor dit onderzoek heeft de rekenkamercommissie gebruik gemaakt van het onderzoeksbureau PON/TELOS.

C. In uitvoering: Rol van de Raad Heeze-Leende

De rekenkamercommissie is in 2020 gestart met het onderzoek hoe de gemeenteraad van Heeze-Leende de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol uitvoert. Dit onderzoek werd voorgesteld in de (digitale) ronde die de rekenkamercommissie deed bij alle fracties.

Het doel van het onderzoek was om vast te stellen of de gemeenteraad optimaal gebruikmaakt van de mogelijkheden om de rollen goed uit te voeren en welke mogelijkheden nog beter kunnen worden benut en wat daar voor nodig is. Om het onderzoek concreet te maken, wordt de totstandkoming van de nota sociaal domein als onderwerp gekozen.

In het onderzoek geven we antwoord op de volgende vragen:

- Wat is de rol en taakopvatting van de raad?
- Hoe vindt kaderstelling in de praktijk plaats?
- In hoeverre handelt de raad in de praktijk conform zijn rol en taakopvatting?
- Hoe kan de uiteindelijk invulling van de kaderstellende taak beoordeeld worden?

In 2020 is de documentenanalyse en de enquête onder raadsleden uitgevoerd. Ook zijn gesprekken met de griffie en de inhoudelijk verantwoordelijke van het sociaal domein gevoerd. In januari 2021 vond het groepsgesprek met de raad plaats en in het maart wordt het onderzoek afgerond. Bij dit onderzoek maakte de rekenkamercommissie gebruik van de diensten van bureau Regioplan.

D. Afgerond: MFA De Borgh Cranendonck

Met de realisatie van een prachtig multifunctioneel centrum De Borgh, zijn vragen en zorgen over het besluitvormingsproces en de financiën opgetreden. De Rekenkamercommissie heeft daarom onderzoek gedaan naar het besluitvormingstraject. In dit onderzoek is ook gekeken naar wat de oorzaak is van de budgetoverschrijding. Een te voorkomen btw-risico en onduidelijkheid over de functie van het gebouw liggen mede ten grondslag aan de overschrijding.

In 2020 is het onderzoek afgerond en de nota van bevindingen opgesteld. Inmiddels heeft ambtelijk wederhoor plaatsgevonden en is het rapport voor bestuurlijk wederhoor aan het college aangeboden. Na dit bestuurlijk wederhoor wordt het rapport aangeboden aan de gemeenteraad.

III. Andere activiteiten en resultaten

Communicatie

De rekenkamercommissie vindt het belangrijk om relevant onderzoek uit te voeren en haar vragen en (tussen)resultaten te delen met raad en andere betrokkenen. Activiteiten voor versterking van deze interactie waren in 2020:

- Nieuwsbrieven: er zijn 2 nieuwsbrieven verschenen
- Ophalen van onderzoeksonderwerpen bij de fracties van de drie gemeenteraden
- Aanwezigheid bij raadsvergaderingen (vanwege corona via streaming)
- Enquêtes aan de raad bij onderzoeken (Informatieveiligheid, Startersbeleid in Valkenswaard, Raadsinstrumentarium Heeze Leende)

Op de raadsites is ook de rekenkamercommissie te vinden.

Samenwerking regionaal/landelijk

De leden hebben een aantal informatieve bijeenkomsten van de NVRR over rekenkamerwerk en onderzoek gevolgd. De voorzitter van de rekenkamercommissie is lid van het kennisnetwerk Zuid van de NVRR heeft geregeld contact met rekenkamercommissies in de regio, om te sparren over bepaalde onderzoeksonderwerpen. Die lijnen zijn kort.

Overig

De rekenkamercommissie heeft ook in 2020 de voortgang bijgehouden van Wetsvoorstel Versterking Decentrale Rekenkamers, in verband met consequenties voor de rekenkamercommissie A2. Vooralnog lijkt het erop dat het niet drastisch veranderd hoeft te worden bij de invoering van de nieuwe wet maar wel enkele wijzigingen.

IV. Inzet commissie

De rekenkamercommissie bestaat uit drie externe leden, waaronder de voorzitter. De rekenkamer heeft een onafhankelijke positie binnen de gemeente. Om het jaar organiseren we een rondje langs de fracties om ideeën op te halen voor nieuwe, actuele onderzoeksonderwerpen die spelen in de gemeenten. Om geen onderdeel te worden van politieke afwegingen bepaalt de rekenkamer zelf welke onderwerpen worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt ingericht en uitgevoerd. Verder staat het de raad, college, organisatie en inwoners vrij om een verzoek te doen om een rekenkameronderzoek uit te laten voeren. Een onderzoek kost geld en tijd. Het moet ook functioneel en doeltreffend zijn. Daarom moet een onderzoeksonderwerp voldoen aan een aantal criteria. Deze criteria zijn:

- Maatschappelijk belang.
- Financieel belang.
- Enige mate van twijfel over het functioneren van de uitvoering.
- Enige mate van risico voor doeltreffendheid en/of doelmatigheid en/of rechtmatigheid.
- Leereffect voor de toekomst.
- Geschikt voor rekenkameronderzoek.

Daarnaast houdt de rekenkamer rekening met de volgende aspecten:

- Spreiding over beleidsterreinen.
- Bruikbaarheid voor de raad.
- Juiste timing.

V. Inzet financieel

<i>Budget rekenkamercommissie</i>	<i>Begroot</i>	<i>Werkelijk</i>
Cranendonck <i>Het verschil van € € 5.754 is inmiddels al gemeld in het jaarverslag van de griffie.</i>	€23.516	€ 29.271
Heeze-Leende	€22.000	€20.656
Valkenswaard	€35.000	€33.611
Totaal	80.516	€83.538